ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 22.12.1975 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

149

ZÁKON
Slovenskej národnej rady
z 19. decembra 1975
o archívnictve

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1
Úvodné ustanovenie

Účelom tohto zákona je vytvárať predpoklady pre ďalší rozvoj archívnictva v Slovenskej socialistickej republike tak, aby zabezpečovalo zachovanie archívneho bohatstva pre budúce generácie a účinne prispievalo k vedeckému bádaniu, k poznávaniu histórie a pokrokových tradícií slovenského národa a českého národa a k riešeniu aktuálnych politických, hospodárskych a kultúrnych problémov spoločnosti.

PRVÁ ČASŤ
ARCHÍVNE DOKUMENTY

§ 2
Všeobecné ustanovenia

(1) Archívne dokumenty sú písomné, obrazové, zvukové a iné záznamy pochádzajúce z činnosti štátnych a iných orgánov a organizácií i z činnosti jednotlivcov, ktoré so zreteľom na svoj historický, politický, hospodársky alebo kultúrny význam majú trvalú dokumentárnu hodnotu.

(2) Skutočnosť, či písomné, obrazové, zvukové a iné záznamy (ďalej len „písomnosti“) majú trvalú dokumentárnu hodnotu, posúdi podľa ustanovených kritérií [§ 33 ods. 1 písm. a)] v škartačnom konaní archív príslušný na vykonávanie dozoru nad vyraďovaním (škartáciou) písomností, mimo škartačného konania štátny oblastný archív, v územnom obvode ktorého je písomnosť.

(3) Posudzovaním dokumentárnej hodnoty písomností môže Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) poveriť iný archív, než ktorý by bol na to príslušný podľa odseku 2, prípadne môže túto činnosť vykonať samo.

(4) O tom, že písomnosť je archívny dokument, upovedomí archív uvedený v odsekoch 2 a 3 alebo ministerstvo vnútra toho, kto je oprávnený s ňou nakladať.

§ 3
Archívne dokumenty ako kultúrne pamiatky

(1) Archívne dokumenty, ktoré sú dokladom vývoja spoločnosti alebo niektorého z odborov ľudskej činnosti alebo sa vzťahujú na význačné osoby alebo udalosti a ktoré pre tieto vlastnosti alebo niektorú z nich majú pre kultúru spoločnosti mimoriadny význam, sú kultúrnymi pamiatkami.

(2) Pri posudzovaní toho, či archívny dokument je kultúrnou pamiatkou, sa prihliada najmä na jeho obsah, formu, pôvod, dobu vzniku alebo na jeho význam pre všeobecné, národné alebo regionálne dejiny.

(3) Návrh na posúdenie, či archívny dokument je kultúrnou pamiatkou, podáva archív, v ktorom je archívny dokument uschovaný. Ak ide o archívny dokument, ktorý nie je uschovaný v archíve, podáva návrh štátny oblastný archív, v ktorom je archívny dokument uschovaný. O návrhu rozhoduje ministerstvo vnútra, ktoré tým môže poveriť niektorý ním riadený štátny archív.

§ 4
Archívne dokumenty vyhlásené za národné kultúrne pamiatky

Vláda Slovenskej socialistickej republiky môže vyhlásiť za národné kultúrne pamiatky najvýznamnejšie archívne dokumenty, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami. Návrh podáva minister vnútra Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „minister vnútra“) po dohode s ministrom kultúry Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „minister kultúry“).

§ 5
Jednotný archívny fond Slovenskej socialistickej republiky

Archívne dokumenty vedené v evidencii na území Slovenskej socialistickej republiky tvoria Jednotný archívny fond Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „Jednotný archívny fond“) bez ohľadu na to, či sú v socialistickom spoločenskom vlastníctve alebo v osobnom vlastníctve, prípadne v súkromnom vlastníctve.

DRUHÁ ČASŤ
OCHRANA PÍSOMNOSTÍ A ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

§ 6
Predarchívna starostlivosť o písomnosti

(1) Štátne orgány a socialistické organizácie v rámci predarchívnej starostlivosti o písomnosti zabezpečujú odbornú správu písomností, ktoré pochádzajú z ich činnosti alebo z činnosti ich predchodcov; starajú sa o riadnu spisovú evidenciu, o účelné a bezpečné uloženie a o riadne vyraďovanie písomností.

(2) Pri vyraďovaní písomností sa oddeľujú písomnosti trvalej dokumentárnej hodnoty, určené na uschovanie v archíve, od písomností bez dokumentárnej hodnoty, určených na zničenie.

(3) Bez súhlasu archívu príslušného na vykonávanie dozoru nad vyraďovaním písomností alebo bez súhlasu ministerstva vnútra (§ 2 ods. 2 a 3) sa nesmú písomnosti uvedené v odseku 1 zničiť.

(4) Štátne orgány a socialistické organizácie zodpovedajú za riadne vyraďovanie písomností (odsek 2), umožňujú výkon dozoru nad ním (odsek 3) a odovzdávajú archívne dokumenty na uschovanie príslušnému archívu.

§ 7
Ochrana archívnych dokumentov

(1) Archívne dokumenty sú pod ochranou štátu. Ochranu archívnych dokumentov a odbornú starostlivosť o ne zabezpečujú archívy, ktoré tieto dokumenty prevzali do archívnej úschovy. Občania, orgány a organizácie sú povinné túto ochranu všestranne podporovať.

(2) Archívne dokumenty, ktoré nadobudol štát do vlastníctva, prevezme do archívnej ochrany príslušný archív. Archívy zabezpečujú ochranu aj tých archívnych dokumentov, ktoré podľa dohodnutých podmienok prevzali do archívnej úschovy.

§ 8
Archívne dokumenty vo vzťahu k cudzine

(1) Archívne dokumenty možno v cudzine vystavovať, do cudziny požičať, prípadne na iné účely do cudziny vyviezť iba so súhlasom ministerstva vnútra.

(2) Archívne dokumenty vyhlásené za národné kultúrne pamiatky možno v cudzine vystavovať alebo do cudziny požičať iba so súhlasom vlády Slovenskej socialistickej republiky; na iné účely sa však nesmú do cudziny vyviezť.

§ 9
Ochrana archívnych dokumentov patriacich občanom alebo iným než socialistickým organizáciám

(1) Občania alebo iné než socialistické organizácie, ktoré sú vlastníkmi archívnych dokumentov (ďalej len „vlastník archívneho dokumentu“), smú archívny dokument predať, vymeniť alebo darovať, ak ho nekúpi štát najviac za odhadnú cenu. Právo štátu na prednostnú kúpu archívneho dokumentu zanikne uplynutím šiestich mesiacov po tom, čo došla ponuka vlastníka archívneho dokumentu, alebo ak štát odmietne ponuku v kratšom čase.

(2) Vlastníci archívnych dokumentov, ktoré nie sú uschované v archíve, sú povinní riadne sa o ne starať a umožniť pracovníkom archívu, ktorý ich má v evidencii, aby sa o tom na mieste presvedčili. Ak takýmto dokumentom hrozí zničenie, poškodenie alebo strata, sú ich vlastníci povinní urobiť opatrenia na ich záchranu, ktoré tento archív odporučí; ak tak neurobia, môže im ministerstvo vnútra uložiť, aby archívne dokumenty odovzdali na nevyhnutne potrebný čas do bezplatnej úschovy archívu, ktorý ministerstvo vnútra zároveň určí.

(3) Vlastníci archívnych dokumentov, ktoré nie sú uschované v archíve, sú povinní oznamovať archívu, ktorý ich má v evidencii, všetky na to potrebné údaje i zmeny vo vlastníctve.

TRETIA ČASŤ
VYUŽÍVANIE ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

§ 10
Všeobecné ustanovenie

Občania, orgány a organizácie sú oprávnené v súlade so spoločenskými záujmami využívať pre svoje potreby archívne dokumenty uschované v archívoch; sú ich oprávnené využívať najmä na študijné a iné účely. Na tieto účely sú občania, orgány a organizácie oprávnené nazerať do archívnych dokumentov a žiadať z nich výpisy, odpisy a reprodukcie.

§ 11
Nazeranie do archívnych dokumentov

(1) Občania, orgány a organizácie môžu nazrieť do archívnych dokumentov uschovaných v štátnych archívoch so súhlasom riaditeľa príslušného archívu. Na nazretie do archívnych dokumentov uschovaných v podnikových archívoch a v archívoch organizácií osobitného významu (ďalej len „iný archív“) udieľa súhlas vedúci organizácie, ktorá archív spravuje, alebo ním poverený pracovník.

(2) Súhlas na nazretie do archívnych dokumentov nemožno udeliť, ak by nazretím do archívnych dokumentov boli ohrozené štátne alebo spoločenské záujmy alebo právom chránené záujmy dosiaľ žijúcich osôb.

(3) Nazretie do archívnych dokumentov uschovaných v archívoch nemožno odoprieť

a) občanom, orgánom a organizáciám, ak ide o archívne dokumenty pochádzajúce z ich činnosti,

b) štátnym orgánom, ktoré v súvislosti s plnením svojich úloh potrebujú nazrieť do archívnych záznamov,

c) štátnym orgánom, ktorým toto právo prislúcha podľa osobitných predpisov.

(4) Do archívnych dokumentov, ktoré boli zverené archívom do úschovy, možno nazerať za dohodnutých podmienok.

(5) Výpisy, odpisy a reprodukcie archívnych dokumentov možno vydávať len za podmienok ustanovených v odsekoch 1 až 4.

(6) Cudzí štátni príslušníci, osoby bez štátnej príslušnosti, zahraničné orgány a organizácie, ďalej československí štátni občania a československé orgány a organizácie, ktoré žiadajú o nazretie do archívnych dokumentov v záujme cudzích štátnych príslušníkov, osôb bez štátnej príslušnosti a zahraničných orgánov a organizácií, môžu nazrieť do archívnych dokumentov uschovaných v štátnych archívoch len so súhlasom ministerstva vnútra. Na nazretie do archívnych dokumentov uschovaných v iných archívoch udieľa súhlas vedúci organizácie, ktorá archív spravuje, alebo jej nadriadený orgán. Súhlas nemožno udeliť z dôvodov uvedených v odseku 2. Ustanovenia odsekov 4 a 5 platia obdobne.

§ 12
Štúdium archívnych dokumentov

(1) Štúdium archívnych dokumentov uschovaných v štátnych archívoch povoľuje riaditeľ príslušného archívu. Štúdium archívnych dokumentov uschovaných v iných archívoch povoľuje vedúci organizácie, ktorá archív spravuje, alebo ním poverený pracovník.

(2) Štúdium archívnych dokumentov, ktorých vek nepresahuje 50 rokov, a archívnych dokumentov osobitného hospodárskeho významu bez ohľadu na ich vek, ďalej štúdium archívnych dokumentov cudzími štátnymi príslušníkmi, osobami bez štátnej príslušnosti, zahraničnými orgánmi a organizáciami, ďalej československými štátnymi občanmi a československými orgánmi a organizáciami, ktoré žiadajú o štúdium archívnych dokumentov v záujme cudzích štátnych príslušníkov, osôb bez štátnej príslušnosti a zahraničných orgánov a organizácií, bez ohľadu na povahu a vek archívnych dokumentov povoľuje, ak ide o archívnej dokumenty uschované v štátnych archívoch, ministerstvo vnútra; ak ide o archívne dokumenty uschované v iných archívoch, povoľuje ich štúdium vedúci organizácie, ktorá archív spravuje, alebo jej nadriadený orgán.

(3) Štúdium archívnych dokumentov nemožno povoliť z dôvodov uvedených v § 11 ods. 2. Ustanovenie § 11 ods. 4 platí obdobne.

ŠTVRTÁ ČASŤ
PÔSOBNOSŤ MINISTERSTVA VNÚTRA

§ 13
Úlohy

(1) Organizovanie a riadenie archívnictva a dozor nad ním patrí do pôsobnosti ministerstva vnútra. V rámci tejto pôsobnosti ministerstvo vnútra najmä

a) určuje koncepciu rozvoja archívnictva, zjednocuje odbornú činnosť archívov a metodiku archívnej práce, vytvára a zabezpečuje vhodné podmienky na zachovanie archívnych dokumentov,

b) zabezpečuje ochranu a evidenciu archívnych dokumentov tvoriacich jednotný archívny fond, kontroluje ich stav a uloženie v archívoch, organizuje dopĺňanie jednotného archívneho fondu; v sporných prípadoch rozhoduje o umiestnení archívnych dokumentov,

c) dozerá na dodržiavanie predpisov o škartačnom konaní,

d) stará sa o spracúvanie, sprístupňovanie a zverejňovanie archívnych dokumentov,

e) stará sa o politický a odborný rast archívnych pracovníkov a o rozvíjanie ich vzdelania,

f) zabezpečuje v rámci svojej pôsobnosti medzinárodnú, najmä vedeckú spoluprácu v odbore archívnictva,

g) koordinuje vedeckú činnosť archívov a v súčinnosti so Slovenskou akadémiou vied podporuje jej rozvoj, pričom úzko spolupracuje s vysokými školami a inými vedeckými inštitúciami,

h) spolupracuje so štátnymi orgánmi a socialistickými organizáciami na úseku racionalizácie administratívnych prác, najmä so zreteľom na nové druhy písomností, ktoré vznikajú z ich činnosti.

(2) Ministerstvo vnútra môže v medziach zákona poveriť plnením niektorých svojich úloh v odbore archívnictva, najmä pokiaľ ide o odborný dozor, ním riadené štátne archívy, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(3) Ministerstvo vnútra môže do niektorého ním riadeného archívu začleniť po dohode so štátnym orgánom alebo socialistickou organizáciou archív, ktorý tento orgán alebo organizácia spravuje.

§ 14
Vedecká archívna rada

(1) Poradným orgánom ministra vnútra pre vedecké a odborné otázky archívnictva je vedecká archívna rada po prerokovaní s predsedom Slovenskej akadémie vied a s ministrom kultúry. Výkon funkcie člena vedeckej archívnej rady je činnosťou vo všeobecnom záujme.

(2) Úlohy vedeckej archívnej rady, zásady jej organizácie a činnosti upravuje štatút, ktorý vydá minister vnútra.

PIATA ČASŤ
ARCHÍVY

§ 15
Sústava archívov

(1) Archívy sú ústavy alebo odborné archívne zariadenia, ktoré sa všestranne starajú o archívne dokumenty. Archívy uvedené v § 18 až 21 sú ústavy. Archívy uvedené v § 22, 23 a 25 sú odborné archívne zariadenia.

(2) Archívy sa delia na štátne archívy (Štátny ústredný archív Slovenskej socialistickej republiky, Štátny ústredný banský archív, štátne oblastné archívy, Archív hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, štátne okresné archívy a Archív mesta Košíc) a archívy štátnych hospodárskych organizácií a iných socialistických organizácií (§ 11 ods. 1).

§ 16
Úlohy archívov

(1) Úlohou archívov je všestranná starostlivosť o archívne dokumenty, ich odborné a vedecké spracúvanie a využívanie, ako aj sprístupňovanie na vedecké a iné účely. Starostlivosťou o archívne dokumenty (archívnou starostlivosťou) sa rozumie zhromažďovanie archívnych dokumentov v archívoch, preberanie archívnych dokumentov od ich pôvodcov (§ 6 ods. 4) alebo nadobúdanie od ich vlastníkov (§ 9 ods. 1), ich riadna ochrana a ich bezpečné uschovanie a evidencia.

(2) Archívy sa svojou činnosťou podieľajú aj na plnení úloh vyplývajúcich zo štátneho plánu rozvoja vedy a techniky.

(3) Dôležitou úlohou archívov, ktoré sú podľa tohto zákona ústavmi, a archívov, ktoré organizácie (orgány) spravujúce tieto archívy určia so súhlasom Ministerstva vnútra a Ministerstva výstavby a techniky Slovenskej socialistickej republiky za ústavy, je vedeckovýskumná činnosť v odbore archívnictva a v príbuzných vedných odboroch.

(4) Archívy v záujme výmeny skúseností v odborných archívnych otázkach a rozvoja vedeckého bádania na úseku archívnictva navzájom spolupracujú a rozvíjajú styky s vedeckými a inými odbornými inštitúciami; v záujme využívania archívnych dokumentov na politickopropagačnú, kultúrno-výchovnú, hospodársku a vlastivednú činnosť rozvíjajú styky aj s politickými a inými, najmä kultúrno-výchovnými a kultúrno-osvetovými organizáciami a inštitúciami.

(5) Archívy si zakladajú knižnice v rozsahu primeranom svojim úlohám (odsek 1).

§ 17
Starostlivosť o archívy

(1) Štátne orgány a socialistické organizácie, ktoré spravujú archívy, sú povinné umiestniť archívy vo vhodných budovách (priestoroch), ktoré aj svojím vybavením zaručujú účelné a bezpečné uschovanie archívnych dokumentov, a tieto budovy (priestory) a ich zariadenia náležite udržiavať.

(2) Za vhodné umiestnenie archívu a za jeho personálne a materiálne vybavenie zodpovedá vedúci štátneho orgánu alebo socialistickej organizácie, ktoré archív spravujú.

§ 18
Štátny ústredný archív Slovenskej socialistickej republiky

(1) Štátny ústredný archív Slovenskej socialistickej republiky je riadený a spravovaný ministerstvom vnútra.

(2) Štátny ústredný archív Slovenskej socialistickej republiky zhromažďuje, odborne a vedecky spracúva a sprístupňuje archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti ústredných orgánov Slovenskej socialistickej republiky a tých nimi riadených organizácií, ktoré určí ministerstvo vnútra, ústredných orgánov vyšších družstevných organizácií, ktoré určí ministerstvo vnútra, orgánov a organizácií riadených federálnymi ústrednými orgánmi, ktoré majú sídlo na území Slovenskej socialistickej republiky, a ich predchodcov a ďalšie archívne dokumenty celoslovenského významu; dozerá na vyraďovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto orgánov a organizácií.

(3) V Štátnom ústrednom archíve Slovenskej socialistickej republiky je hlavné vedeckovýskumné pracovisko v odbore archívnictva.

§ 19
Štátny ústredný banský archív

(1) Štátny ústredný banský archív je riadený a spravovaný ministerstvom vnútra.

(2) Štátny ústredný banský archív zhromažďuje, odborne a vedecky spracúva a sprístupňuje archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti orgánov a organizácií z odvetví baníctva, hutníctva, geologického prieskumu a iných príbuzných odvetví na území Slovenskej socialistickej republiky a ich predchodcov; dozerá na vyraďovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto orgánov a organizácií.

§ 20
Štátne oblastné archívy

(1) Štátne oblastné archívy zriaďuje, zrušuje, riadi a spravuje ministerstvo vnútra; ich územné obvody upravuje všeobecne záväzným právnym predpisom.

(2) Štátne oblastné archívy zhromažďujú, odborne a vedecky spracúvajú a sprístupňujú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti krajských národných výborov a iných krajských a oblastných orgánov, organizácií a zariadení a ich predchodcov; dozerajú na vyraďovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto orgánov, organizácií a zariadení, ďalej organizácií uvedených v § 25 ods. 1, ako aj organizácií riadených krajskými národnými výbormi, ak tieto organizácie majú zriadené podnikové archívy.

(3) Ministerstvo vnútra môže z dôvodov účelnosti poveriť štátny oblastný archív, aby plnil niektoré úlohy aj mimo svojho územného obvodu.

(4) Ministerstvo vnútra môže z dôvodov účelnosti po prerokovaní s príslušným ústredným orgánom štátnej správy zveriť starostlivosť o archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti niektorých ústredne riadených organizácií a dozor nad vyraďovaním písomností v týchto organizáciách niektorému štátnemu oblastnému archívu.

§ 21
Archív hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy

(1) Archív hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy zriaďuje, zrušuje a spravuje Národný výbor hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy.

(2) Archív hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy plní funkciu štátneho oblastného archívu na území hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy; plní aj funkciu štátnych okresných archívov pre územné obvody obvodných (miestnych) národných výborov pôsobiacich na území hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy.

(3) Archív hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy zhromažďuje, odborne a vedecky spracúva a sprístupňuje archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti Národného výboru hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, obvodných (miestnych) národných výborov a nimi riadených organizácií a zariadení, ďalších štátnych a iných orgánov a organizácií a ich predchodcov, ktorých pôsobnosť sa vzťahuje alebo sa vzťahovala iba na územie mesta a jeho častí; dozerá na vyraďovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto orgánov, organizácií a zariadení, pričom vykonáva pôsobnosť uvedenú v § 20 ods. 2 v druhej časti vety len voči organizáciám riadeným Národným výborom hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy.

§ 22
Štátne okresné archívy

(1) Štátne okresné archívy sú zriaďované, zrušované a spravované okresnými národnými výbormi.

(2) Štátne okresné archívy zhromažďujú, odborne spracúvajú a sprístupňujú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti národných výborov a nimi riadených organizácií a zariadení a ďalších štátnych a iných orgánov a organizácií a ich predchodcov, ktorých pôsobnosť sa vzťahuje alebo sa vzťahovala iba na územie okresu, dozerajú na vyraďovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto národných výborov, orgánov, organizácií a zariadení. Štátne okresné archívy zabezpečujú archívnu službu aj pre všetky mestské (miestne) národné výbory na území okresu.

§ 23
Archív mesta Košíc

(1) Archív mesta Košíc zriaďuje, zrušuje a spravuje Mestský národný výbor v Košiciach.

(2) Archív mesta Košíc plní funkciu štátneho okresného archívu na území mesta Košíc. Archív mesta Košíc zhromažďuje, odborne spracúva a sprístupňuje archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti Mestského národného výboru v Košiciach, obvodných (miestnych) národných výborov pôsobiacich na jeho území a nimi riadených organizácií a zariadení, ďalších štátnych a iných orgánov a organizácií a ich predchodcov, ktorých pôsobnosť sa vzťahuje alebo sa vzťahovala iba na územie mesta a jeho častí; dozerá na vyraďovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto orgánov, organizácií a zariadení.

§ 24
Zriaďovanie, zrušovanie a odborné vedenie niektorých štátnych archívov

Vo veciach zriaďovania a zrušovania archívov a vo veciach ich odborného vedenia sa Národný výbor hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky, Mestský národný výbor v Košiciach a

okresné národné výbory spravujú všeobecne záväznými právnymi a inými predpismi ministerstva vnútra.

Podnikové archívy

§ 25

(1) Ústredne riadené štátne hospodárske organizácie, ústredne riadené rozpočtové a príspevkové organizácie, pokiaľ vykonávajú hospodársku činnosť, ďalej peňažné organizácie a poisťovacie organizácie, výrobné družstvá, spotrebné družstvá, stavebné bytové družstvá a družstevné podniky zriadené vyššími družstevnými organizáciami zriaďujú a spravujú podnikové archívy. Tie organizácie, ktoré so súhlasom ministerstva vnútra z dôvodov účelnosti odovzdávajú archívne dokumenty do úschovy štátnym archívom, podnikové archívy nezriaďujú. Podnikové archívy sa starajú o archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti organizácií, ktoré ich zriadili, prípadne z činnosti ich predchodcov. Náklady na zriadenie a správu podnikového archívu uhrádzajú organizácie zo svojich prostriedkov.

(2) Národné výbory môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať podnikové archívy v organizáciách, ktoré riadia.

(3) Ministerstvo vnútra môže z dôvodov účelnosti rozhodnúť, aby ním určená organizácia (odsek 1 a 2) do určitej lehoty odovzdala archívne dokumenty pochádzajúce z jej činnosti do úschovy štátnemu archívu, ktorý ministerstvo vnútra zároveň určí.

(4) Na dodržiavanie predpisov o zriaďovaní, zrušovaní a spravovaní podnikových archívov (odsek 1 a 2) dozerajú orgány nadriadené organizáciám.

(5) V odbornej archívnej činnosti sa podnikové archívy spravujú predpismi ministerstva vnútra.

Archívy organizácií osobitného významu

§ 26

(1) Ústredné štátne orgány, prípadne štátne alebo iné organizácie, pokiaľ je to účelné vzhľadom na ich poslanie, osobitné postavenie a mimoriadny význam alebo so zreteľom na zvláštnu povahu ich archívnych dokumentov, môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať, zrušovať a spravovať archívy organizácií osobitného významu (ďalej len „osobitný archív“). Súhlas ministerstva vnútra na zriadenie takýchto archívov sa nevyžaduje, ak ide o archívy zriadené pred účinnosťou tohto zákona.

(2) Osobitné archívy sa starajú o archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti orgánov a organizácií, ktoré ich spravujú, a z činnosti ich predchodcov; starajú sa aj o archívne dokumenty, ktoré z dôvodov účelného umiestnenia príslušnej časti jednotného archívneho fondu prevzali do súhlasom ministerstva vnútra do svojej správy.

(3) V odbornej archívnej činnosti sa osobitné archívy spravujú predpismi ministerstva vnútra.

ŠIESTA ČASŤ
OSOBITNÉ USTANOVENIA O NIEKTORÝCH ARCHÍVOCH A ARCHÍVNYCH DOKUMENTOCH

§ 27
Archívy a archívne dokumenty ozbrojených síl a ozbrojených bezpečnostných zborov

Organizácia a riadenie archívov ozbrojených síl a ozbrojených bezpečnostných zborov, využívanie v nich uschovaných dokumentov a dozor nad vyraďovaním písomností pochádzajúcich z ich činnosti patrí do pôsobnosti príslušných ministerstiev alebo nimi poverených orgánov.

§ 28
Archívy a archívne dokumenty politických strán, orgánov Národného frontu a orgánov Revolučného odborového hnutia

(1) Politické strany, orgány Národného frontu a orgány Revolučného odborového hnutia môžu bez súhlasu ministerstva vnútra zriaďovať, zrušovať a spravovať vlastné archívy na uschovávanie archívnych dokumentov pochádzajúcich z ich činnosti a z činnosti ich predchodcov.

(2) Spôsob vedenia evidencie archívnych dokumentov uschovávaných v archívoch zriadených orgánmi a organizáciami uvedenými v odseku 1 sa upravuje dohodami medzi ministerstvom vnútra a týmito orgánmi a organizáciami. Vo vzťahu k cudzine platia pre tieto archívne dokumenty ustanovenia § 8 tohto zákona.

(3) V záujme jednotnej archívnej starostlivosti využívajú i archívy uvedené v odseku 1 vo svojej odbornej archívnej činnosti predpisy ministerstva vnútra vo veciach archívnictva a môžu si tiež od neho vyžiadať odbornú pomoc.

(4) Archívy uvedené v odseku 1 môžu podávať ministerstvu vnútra návrhy na posúdenie, či v nich uschované archívne dokumenty sú kultúrnymi pamiatkami.

(5) Ak orgány a organizácie uvedené v odseku 1 nezriadili vlastný archív, uschovávajú archívne dokumenty pochádzajúce z ich činnosti a z činnosti ich predchodcov do archívov určených ministerstvom vnútra.

(6) Inak sa ustanovenia tohto zákona nevzťahujú na orgány a organizácie uvedené v odseku 1 a na ich archívy.

§ 29
Archívne dokumenty v kultúrnych a kultúrno-výchovných organizáciách a zariadeniach

Ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú aj na archívne dokumenty uložené v organizáciách a zariadeniach Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky (v ústredne riadených múzeách a ústredných knižniciach). Súhlas na využívanie archívnych dokumentov (§ 11 a 12) uložených v týchto organizáciách a zariadeniach udieľa ich vedúci.

SIEDMA ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 30
Opatrenia za porušenie povinností

(1) Ak ministerstvo vnútra alebo ním poverený archív pri výkone odborného dozoru zistia v činnosti organizácie nedostatky, môžu požiadať o ich odstránenie; ak nedostatky zavinil pracovník organizácie, môžu dať vedúcemu organizácie podnet, aby proti pracovníkovi zaviedol kárne

konanie podľa ustanovení Zákonníka práce; ak ich zavinil vedúci organizácie, prípadne jeho zástupca, môžu dať takýto podnet orgánu bezprostredne nadriadenému vedúcemu organizácie.

(2) Organizácii, ktorá napriek upozorneniu ministerstva vnútra alebo ním povereného archívu poruší povinnosť uloženú jej týmto zákonom alebo vykonávacím všeobecne záväzným právnym predpisom upravujúcim podrobnosti o zriaďovaní, zrušovaní alebo spravovaní archívu, môže okresný národný výbor na návrh ministerstva vnútra alebo ním povereného archívu, najmä v prípadoch, v ktorých bola spôsobená škoda alebo hrozí jej vznik, uložiť pokutu do výšky 50 000 Kčs; pri opätovnom porušení tejto povinnosti možno organizácii uložiť pokutu až do výšky 100 000 Kčs.

(3) Pokuty uložené podľa ustanovenia odseku 2 sú príjmom štátneho rozpočtu Slovenskej socialistickej republiky.

(4) Právne predpisy o prejednávaní a postihu priestupkov nie sú dotknuté.

§ 31
Doterajšie archívy a archívne dokumenty

(1) Archívy zriadené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, ktoré zodpovedajú archívom uvedeným v ustanoveniach § 18 až 23, 25 a 26, sa pokladajú za archívy podľa tohto zákona.

(2) Archívne dokumenty, ktoré pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona boli uschované v archívoch uvedených v odseku 1 a v archívoch uvedených v § 27 a 28, prípadne v organizáciách a zariadeniach uvedených v § 29, sa pokladajú za archívne dokumenty podľa tohto zákona.

§ 32
Konanie

Na konanie podľa tohto zákona, s výnimkou konania podľa ustanovení § 8 ods. 1, § 9 ods. 2 a § 30 ods. 2, sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní.

§ 33
Splnomocnenie

(1) Na vykonanie tohto zákona vydá ministerstvo vnútra predpisy,v ktorých upraví

a) základné kritériá hodnotenia písomností, podrobnosti o postupe štátnych orgánov a socialistických organizácií pri vyraďovaní (škartácii) písomností a vzťahy archívov a ministerstva vnútra k týmto orgánom a organizáciám pri vyraďovaní písomností,

b) podrobnosti o postupe pri posudzovaní, či archívne dokumenty sú kultúrne pamiatky, a spôsob zabezpečovania zvýšenej ochrany archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a národných kultúrnych pamiatok,

c) spôsob vedenia evidencie archívnych dokumentov a zloženie jednotného archívneho fondu,

d) spôsob ochrany a kategorizáciu archívnych dokumentov,

e) podmienky a spôsob využívania archívnych dokumentov (archívny študijný poriadok),

f) uschovávanie archívnych dokumentov v archívoch jednotlivých druhov,

g) podrobnosti o zriaďovaní, zrušovaní, organizácii a činnosti štátnych archívov, podnikových archívov a osobitných archívov,

h) podrobnosti o postupe pri nadobúdaní archívnych dokumentov štátom.

(2) Predpis uvedený v predchádzajúcom odseku pod písmenom b) vydá ministerstvo vnútra po dohode s Ministerstvom kultúry Slovenskej socialistickej republiky.

§ 34
Vzťah k predpisom o kultúrnych pamiatkach

Predpisy o kultúrnych pamiatkach sa nevzťahujú na archívne dokumenty.

§ 35
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa vládne nariadenie č. 29/1954 Zb. o archívnictve.

§ 36

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1976.

Šalgovič v. r.

Dr. Colotka v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.